

חיסול נסראללה מוכיח: אולי בכל זאת יש לישראל אסטרטגיה?

28.09.2024 | קובי מיכאל | written by

מאז מבצע הביפרים, עבור בשורת הסיכולים הממוקדים וכלה במבצע חיסול נסראללה וצמרת הארגון בדאחייה אתמול (שישי) נחשפת הנחישות הישראלית, היכולת המודיעינית המרשימה בסדר גודל מעצמתי, בייחוד במונחי המרחב, ויכולת ביצוע של חיל האוויר שכנראה מבסס את מעמדו כטוב בעולם.

סדרת המהלכים שהחלה במבצע פיצוץ האיתוריות, שהיו מי שייחסו אותה לחשש בישראל מפני חשיפת התכנית על ידי חיזבאללה וכמהלך חד-פעמי, מעידה על אסטרטגיה סדורה שתכליתה שינוי אסטרטגי מהמעלה השנייה. בשפה האסטרטגית, שינוי כזה היא שינוי של המערכת הקיימת, להבדיל משינוי מהמעלה הראשונה, שמהותו שינוי בתוך המערכת הקיימת.

המהלך האסטרטגי הסדור בא לידי ביטוי בשורה של מכות ניצחות וכואבות. אלו הובילו לערעור משמעותי של מנגנוני הפיקוד והשליטה של חיזבאללה תוך גביית מחיר כבד מאוד של חיי בכירים ומנוסים שסוכלו ופגיעה קשה במערכי הנשק, החימושים המתקדמים והיכולות הצבאיות של ארגון הטרור המהלך נבנה ובוצע באופן שיטתי, רציף ובעיקר קטלני והרסני ושיאו בחיסול נסראללה ושאריות המפקדה הבכירה של הארגון.

פירוקו של ציר ההתנגדות

מהותו של השינוי מהמעלה השנייה היא בהחלשה משמעותית ואפילו תחילת פירוקו של "ציר ההתנגדות", שהובילה איראן באמצעות שלוחיה שחמאס וחיזבאללה ביניהם. המאמץ האיראני, שהחל עם קאסם סולימאני ובהובלתו, לבנות את "טבעת האש" סביב ישראל כדי להבטיח את היכולת לייצר איום והרתעה מפני תקיפת איראן ואת התקדמותה לעבר גרעין צבאי, לצד מלחמת התשה שתכרסם ביכולותיה ובעוצמתה של ישראל, בא לידי ביטוי באופן מאיים ומאתגר עוד טרם מתקפת 7 באוקטובר, ובוודאי שבעקבותיה.

איראן נהנתה ממרחב נוחות אסטרטגי, שסופק ונוצר גם על ידי ארה"ב, שהפגינה הסתייגות בולטת מפני מלחמה אזורית ועוד יותר מפני ממעורבות איראנית ישירה במלחמה כזו. כששרשותה מרחב נוחות אסטרטגי, המשיכה איראן להתנהג כביריון השכונתי, להפעיל את שלוחיה נגד ישראל תוך הזנתם, תספוקם ועידודם, כשהיא מקפידה שלא לשפוך דם חיילים איראנים אלא את דם חיילי שלוחיה.

החלטת נסראללה במצוות אדוניו, או לפחות בברכתם, לפתוח במלחמה נגד ישראל כהזדהות עם

אחיו הפלשתינים "מבול אלאקצא" וכמנוף לכפייה על ישראל לסיום המלחמה ברצועת עזה כדי להבטיח את שרידות חמאס ולקבע תודעתית את ניצחונו גם כהישג של "ציר ההתנגדות כולו" תוך החלשת ישראל ובידודה בזירה הבינלאומית, התבררה לו כטעות אסטרטגית חמורה.

הפגיעה האנושה בחזבאללה היא פגיעה אנושה באיראן ובציר כולו ויש בה כדי לקעקע, כמעט עד יסוד, את האסטרטגיה ואת המאמץ וההשקעה האיראניים של שנות דור. התוצאות ישליכו כנראה גם על רצועת עזה ועל חמאס וסביר להניח שישראל תמשיך בתנופה האסטרטגית כדי להשלים את פירוק חמאס ברצועת עזה ולקדם את שחרור החטופים, בין אם בהסכם שאחריתו גליית שאריות חמאס ובין אם כתוצאה ממאמץ צבאי והתפוררות השאריות המאורגנות של חמאס והחלטות של מנהיגים זוטרים מקומיים שיבכרו להציל את נפשם על פני המשך ההתנגדות וההחזקה בחטופים.

"חישוב מסלול מחדש" במערב

תוצאות המהלך הישראלי, שנמצא עדיין בעיצומו, יהדהדו בכל רחבי המזרח התיכון ומעבר לו. ארה"ב ומי שמחשיבות עצמן כמעצמות מערביות (צרפת, בריטניה, גרמניה), יצטרכו לעשות "חישוב מסלול מחדש". במובנים רבים, ישראל משנה במהלכה דפוסי חשיבה ובתקווה גם התנהלות של מנהיגי העולם החופשי המאותגרים על ידי הטרור הרדיקלי האסלאמי ואיראן, אך חששו עד היום מלהתמודד מולם והניחו שבהתפייסות ובמאמצים דיפלומטיים בלתי נלאים ובכללם גם הפעלת לחץ מוגזם על ישראל, יוכלו לשנות סדרי עולם ולהשיב סדר עולמי, ביטחון ויציבות.

היו רבים שקיטרגו, ביקרו וליהגו אודות העדר אסטרטגיה ישראלית ואודות השתהות מיותרת בהפגנת הנחישות המתבקשת וכיוצא בשכאלו. רבים עוד יותר פקפקו וזלזלו במושג "הניצחון המוחלט" וייחסו לראש הממשלה נתניהו שיקולים זרים, פוליטיים והישרדותיים על פני שיקולים אסטרטגיים. במידה רבה, יש משום דמיון בין ההשתהות ופרק הזמן הממושך יחסית שבין מתקפת חמאס וחזבאללה לבין המכה הניצחת לבין האינתיפאדה השנייה, שפרצה בשלהי ספטמבר 2000, ופיגועי ההתאבדות שהחלו במרץ 2001 ועד מבצע "חומת מגן" שיצא לדרכו ב-30 במרץ 2002 לאחר טבח מלון פארק בנתניה.

גם בשרון הוטחה ביקורת ציבורית קשה על השתהותו וזכורה אמירתו האלמותית "שגם איפוק הוא כוח". שרון טען את מצבר הלגיטימציה הבינלאומית והידק את השורות מול ארה"ב ורק אז הניע את מבצע "חומת מגן", שהחל את השינוי היסודי במלחמת הטרור והוביל לסיומה של האינתיפאדה השנייה שלוש שנים בערך אחרי. במקרה של "חרבות ברזל" ו"חיצי הצפון", פרק ההשתהות היה קצר אפילו יותר.

ההישגים הישראליים מרשימים בכל קנה מידה שהוא. די אם נזכור שלקואליציה של 72 מדינות בהובלת ארה"ב נדרשו שלוש שנים לפרק את המדינה האסלאמית (דאע"ש) בעיראק ובסוריה.

לישראל נדרש פרק זמן קצר יותר לפירוק חמאס וחזבאללה ובתקווה שגם "ציר ההתנגדות", למרות שהקשיים היו הרבה יותר גדולים ומורכבים. הן חמאס והן חזבאללה היו ארגונים גדולים, חמושים ומיומנים יותר מדאע"ש, שניהם משוקעים בחברות האזרחיות לעומת דאע"ש שכפה עצמו על האוכלוסיות, שחשו מנוכרות ועוינות כלפיו. לדאע"ש לא היו תשתיות תת קרקעיות כדוגמת אלו של חמאס וחזבאללה וגם לא פטרון שתמך בהם כדוגמת איראן.

ומעבר לכל אלו, במקרה של דאע"ש התגייסו העולם והתקשורת הבינלאומית כולם למאמץ ותמכו בהשמדת המדינה האסלאמית, כאשר במקרה של חמאס וחזבאללה, קמו להם סנגורים רבים בזירה הבינלאומית ובתקשורת הבינלאומית, כשישראל, הנושאת בנטל הכבד לבדה ונלחמת על חייה, נתונה לביקורת וללחץ בינלאומי מכל עבר.

השנה האחרונה הייתה שעתה של אומה שנלחמה על חייה ועל עתידה למול כוחות וחזיתות רבות, בשדה הקרב ובשדה הדיפלומטי, כשממשלתה נתונה לביקורת קשה מבית ויחסי הדרג המדיני עם הדרג הצבאי נגועים במשבר אמון קשה ובדיס-הרמוניה קיצונית. ובכל זאת, הצליחה ישראל לקום מן השבר הגדול, מהכישלון המחפיר והמשפיל של 7 באוקטובר ולהפוך את הקערה על פיה. יותר מזה, ישראל בשבועות האחרונים מצליחה לחולל את השינוי שכה היה נחוץ לעולם החופשי כולו. אז אולי יש אסטרטגיה ואפילו מוצלחת, גם אם היו טעויות ועיכובים במימושה פה ושם? ישראל חזקה יותר לאחר מהלכיה האחרונים ולכן גם נכסית יותר בעיני ארה"ב ולא פחות חשוב מזה, גם בעיני שכנותיה, אלו שכבר חתמו על הסכמי שלום אתה ואלו שחשבו לעשות זאת טרם 7 באוקטובר.

את הנכסיות המתחדשת והמתחזקת אסור לישראל לשחוק. עליה לחשב צעדיה בתבונה, בזהירות ובעיקר בצניעות ולחתור בנחישות למימוש יעדיה בכל אחת מהזירות.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 28.09.2024.